

Šobrožáček

Zima 2020

Obsah

Úvod.....	3
Vánoce v zahraničí.....	4
Historie Vánoc v Česku.....	7
Vánoční svátky.....	8
Vánoční zvyky.....	9
Vánoční koledy	11
Barevné kombinace na vánoční výzdobu.....	12
Vánoční omalovánky.....	14
Vánoční recepty.....	16
Odkazy a zdroje:.....	17

Úvod

Milí čtenáři,

Vánoce jsou časem, kdy si máme navzájem rozdávat radost. Proto jsme pro vás připravili speciální číslo časopisu s pořádnou dávkou inspirace. V tomto čísle najdete tipy na vánoční zvyky, vyzdobení domácnosti, ale také se dozvíte o Vánocích v ČR i o Vánocích v cizině. Můžete si také uvařit nebo upéct podle našich speciálních vánočních receptů. Důležité jsou i přípravy. Vytáhněte po roce válečky, vály i vykrajovátko a pusťte se s chutí do pečení. Ne z povinnosti, jen z radosti. Provoníte celý byt a potěšíte rodinu i známé malým dárkem od srdce. Ten má rád to a ten zas tohle a v každé rodině mají ten svůj recept na vánoční pohodu.

A na závěr bychom rádi poděkovali vám všem, našim čtenářům za přízeň a popřáli vám krásné prožití vánočních svátků plných radosti, klidu, dobré nálady a sounáležitosti.

Vánoce v zahraničí

To, co spojuje Vánoce ve všech zemích světa jsou dárky, láska, přátelství, ozdoby a dobré jídlo, ale v každé zemi se Vánoční svátky oslavují jinak, některé jsou velmi podobné, ale některé se velmi liší od těch našich.

Pojďte se společně s námi podívat na různé státy a jejich zvyky.

Německo

V Německu lidé milují zdobené svých příbytků. Zbožňují betlémy a adventní věnce. Napříč celým Německem se setkáváme s různými druhy štědré večere, od ryby přes krůtu až po pečené kuře. Nesmí chybět tradiční mandlový dezert a dárky nosí buď Ježíšek, nebo dobrý vánoční duch.

Francie

Ve Francii se Vánoce nazývají Noël. Rodiny slaví Štědrý večer společně, děti položí pod stromek boty nebo na krb zavěsí punčochu, do kterých jsou jim naděleny dárky. Ty rozdává Otec Vánoc (Père Noël). Večere trvá téměř 4 hodiny a slavnostní menu má několik chodů. Obsahuje i plody moře a tradiční dezert, kterým je čokoládová roláda.

Belgie

Vánoce nejsou v Belgii až tak důležitým svátkem jako jinde v Evropě, Štědrý den je zde pracovním dnem. Vánoční večeri lidé tráví obvykle v restauracích nebo doma s přáteli. Dárky, které jsou většinou drobnosti, rozbalují až druhý den ráno. Skutečným svátkem je v Belgii 25. prosinec, kdy se rodiny scházejí při slavnostní večeři. Na stole nesmí chybět typický vánoční zákusek a dort plněný krémem s figurkami.

Rusko

V této zemi se slaví svátky dvěma způsoby: buď pravoslavné na svátek Tří králů, nebo po starém na Nový rok. Typickým znakem je ozdobená jedlička, dárky rozdává na Nový rok Děda Mráz a doprovází ho Sněhurka. Kolem stromku se setkává rodina, která tančí a zpívá. Tradičním jídlem je pšeničný nákyp s mandlemi, rozinkami, švestkami a cukrem. Na novoročním stole nesmí chybět pečené vepřové maso s křenem a perník.

USA

Vánoce se slaví podobně jako ve Velké Británii, lidé zdobí domy zvenku, věší větvíčky a na večeri podávají pečeného krocana s nádivkou. Nechybí tradiční pudink a dýňový koláč. Dárky nosí Santa Claus a děti je nacházejí až na druhý den ráno. V období Vánoc si lidé navzájem vypomáhají a posílají peněžní i materiální dary chudším rodinám, nemocnicím a dětským domovům.

Velká Británie

Nejdůležitějším dnem je 25. prosinec, kdy se ráno rozbalují dárky a rodina se setkává při velkém obědě nebo časně večeri. Hlavním jídlem je pečený krocan s bramborami a zeleninou. Tradičním dezertem je vánoční pudink, malý koláč se sušeným ovocem, oříšky a rozinkami. Dárky pro děti nosí Otec Vánoc (Father Christmas) a ukládá je do punčoch pověšených na krbu.

Španělsko

Španělsko je tradiční katolickou zemí a dodržuje se zde velké množství zvyků. Vánoční večere se podává 24. prosince večer, nejčastěji je hlavním chodem nadívaný krocan. Po večeri se chodí na tzv. půlnoční kohoutí mši (Misa del Gallo). Poté probíhají oslavy v ulicích, lidé chodí s pochodněmi, hrají na kytary, tamburíny a bubny. 28. prosince je tzv. Den svatých

nevinných (Día de los Santos Inocentes), který je takovým španělským prvním aprílem, kdy si lidé utahují jeden ze druhého. Na dárky si zde děti musí počkat. Nějaké drobnosti dostanou již o Vánocích, ale hlavní nadílku jim přináší až 6. ledna Tři králové.

Vánoce v Česku

Vánoce jsou považovány za nejvýznamnější svátek v roce i pro nekřesťany, kteří je spojují se zakončením roku a s trávením času v rodinném kruhu. Světské pojetí Vánoc často spojuje do jednoho samotné

Vánoce (začínající Štědrým večerem) a jim předcházející advent, někdy v něm dokonce Vánoce krátce po Štědrém večeru končí.

Již před Vánocemi bývají v Česku obce a města slavnostně vyzdobena, stejně jako domy. Svíce na adventním věnci se zapalují postupně jako v jiných zemích. Lidé chodí do města, kde navštěvují trhy. Celé období před Vánocemi má sváteční nádech, obyvatelé uklidí a vyčistí celý dům, nakupují dárky a pečou cukroví. V předvánočním období jsou časté koncerty a děti na náměstích mají pod vedením učitelů vystoupení se zpěvem a hrami, ve školách a školkách ukázky prací s vánoční tematikou.

Historie Vánoc v Česku

S vánočním slavením je spojeno množství místních či národních zvyklostí. Na statku se nejdříve musel obstarat dobytek, teprve když bylo poklizeno a odzvonilo klekání, sešla se rodina u stolu. Samozřejmostí bývala i návštěva hřbitova. V českých zemích bylo ve 20. a 21. století běžné strojení vánočního stromku a dávání dárků dětem i dospělým. Důležitým zvykem je rodinná nebo společná podoba oslavy Vánoc, lidé tráví svátky společně a v dobré pohodě.

V českých zemích poprvé vánoční stromek připravil pro své přátele v roce 1812 ředitel Stavovského divadla J. K. Liebich na svém libeňském záměčku. Nový zvyk se poté začal prosazovat v bohatých pražských měšťanských rodinách a teprve později i do venkovských stavení. Rovněž bývá zvykem na Vánoce stavět jesličky neboli betlém: v Čechách se tento zvyk objevuje roku 1560 v kostele sv. Klimenta v Praze. Charakter Vánoc do značné míry ovlivňují také koledy, česká tradice koled je pak zvláště bohatá. Koledování se nezúčastňovaly děti z bohatších rodin, protože jejich rodiče jim nedovolovaly „žebrotu“. Na Tři krále děti předváděly divadelní hry na vánoční motivy, odměnou byly nejčastěji peníze.

Vánoční svátky

V širokém občanském pojetí začínají Vánoce 24. prosince, což je ale ve skutečnosti předvečer zrození Krista a konec adventu, který Vánocům předchází a začíná v neděli mezi 27. listopadem a 3. prosincem. Tomuto dni se říká Štědrý den, protože o takzvaném Štědrém večeru si lidé u vánočního stromčku nadělují dárky, rodiny tráví čas pohromadě a konají se návštěvy příbuzných a nejbližších přátel.

Tradiční štedrovečerní večere s rybou jako hlavní chod, jsou často nahrazovány různými exotickými výstřelky. Původním postním jídlem ale nebyl ani obligátní kapr, nýbrž beránek. Některé teorie praví, že změnu tradice iniciovala sama katolická církev, protože měla plné rybníky ryb.

Po Štědrém dni následuje Boží hod vánoční neboli Slavnost Narození Páně a následně Druhý svátek vánoční. 24.-26. prosinec jsou státními svátky.

Církevní Vánoce se slaví někdy od 7. století a jejich podoba se během proudu času značně změnila. Jednak vlivem sekularizace a jednak díky komercializaci. Z období určeného k rozjímání a činění pokání se přerodily ve zdroj nadšení dětí.

Vánoční zvyky

K jednomu z nejkrásnějších období v roce se také pojí tradice, které si připomínají nejen muzea ale také lidé ve svých domovech. A jaké tradice se v českých domácnostech provozují?

Zdobení stromečku

Zelený stromek ověšený ozdobami, řetězy a čokoládovými figurkami jsou pro každého z nás součástí Vánoc. Při zdobení stromečku se zapojí celá rodina.

Pečení cukroví

K Vánocům neodmyslitelně patří také cukroví. Nejčastějším cukrovím jsou perníčky. Z těsta na perníčky vykrajujeme různé tvary, můžeme také použít formičky na perníkové chaloupky nebo betlémy, které po upečení zdobíme.

Hvězdička v jablku

Nejznámějším vánočním obyčejem je krájení jablíček. Jablko se překrojí v půli a poté se zkoumá, zda je ve středu hvězdička. Ta podle všeho značí zdraví v příštím roce.

Lodičky z ořechů

Do celých skořápek od vlašských ořechů se přilepí pomocí vosku malé svíčky. Každý člen rodiny má svou skořáпку. Svíčky se zapálí a lodičky se položí na hladinu vody, např. do umyvadla. Pokud se lodičky drží u sebe bude rodina pohromadě. Jestliže se jedna vzdálí, vydá se její majitel do světa.

Roztavené olovo

Olovo, které se nejčastěji roztavuje nad ohněm v kovové nádobě, se pomalu vylije do nádoby se studenou vodou. Tvar, který nám vznikne po nalití olova do vody má určovat naši budoucnost.

Šupina pod talířem

Rybí šupiny by podle tradice měli přinášet peníze a hojnost. Rybí šupina nalezená po štědrovečerní večeři pod talířem se má uložit do peněženky na celý rok. Kapří šupinka bude svým kouzlem držet peníze v peněžence, aby se rychle nerozkutálely.

Házení střevícem

Svobodné dívky hodí střevícem přes hlavu. Pokud se bota obrátí špičkou ke dveřím, čeká je svatba a odchod z domova. Pata ke dveřím naopak znamená, že zůstanou doma.

Vánoční koledy

Vánoční koledy jsou nedílnou součástí každých Vánoc. Koled je opravdu mnoho a určitě každý z nás má nějakou velmi oblíbenou, ať už je česká či zahraniční.

Jednou z nejznámějších zahraničních koled je koleda „All I want from Christmas is you“. Tuto koledu pouští jak v rádiích, tak také např. v nákupních centrech.

Mezi známé české koledy patří například „Štědrej večer nastal“. Pokud si ji i vy chcete zazpívat a zahrát u vánočního stromku, neváhejte a použijte noty, které naleznete níže.

Štědrej večer nastal Čechy

Mírně

Štěd - rej ve - čer na - stal. Štěd - rej ve - čer na - stal,
ko - le - dy při - chy - stal, ko - le - dy při - chy - stal.

Další známou koledou je například koleda „Pásli ovce valaši“ nebo „Nesem Vám noviny“. Všechny tyto koledy jsme mohli v minulých letech slyšet například na celostátní akci „Česko zpívá koledy“. Tato akce je veřejná, nejčastěji na ní zpívají členové sborů jako hlavní účinkující, diváci se postupně přidávají a zpívají koledy, které znají. Texty všech koled, které se zaznely, byly napsané i v novinách (Písecký deník). V našem městě Písku se v minulých letech jako hlavní sbor představil sbor „Cantates Scholari“, který je ze základní umělecké školy Otakara Ševčíka v Písku.

Barevné kombinace na vánoční výzdobu

Premýšleli jste někdy nad tím, jakou barvu vánoční výzdoby chcete mít? Podívejte se na našich pár barevných typů ☺

Každý rok nalezneme mnoho barevných kombinací výzdoby, od stroměčku po ozdobená okna. V některých domácnostech se barevná výzdoba každý rok mění, někde zůstává stále ta samá. Barva, která se objevuje nejčastěji v ozdobených domácnostech je červená a zelená. Tato kombinace je nejčastější a s těmito barvami nikdy nemůžete šlápnout vedle.

Kombinaci červené a zlaté můžeme považovat za nadčasovou klasiku, která nikdy nevyjde z módy.

Odstíny zlaté barvy, který můžete vidět na následujícím obrázku patří k nejelegantnějším barvám. Vánoční dekorace v tomto tónu je hitem posledních několika Vánoc.

V jednoduchosti je krása. Toto rčení nám krásně potvrzuje další námi vybraná barva, bílá. I když je to barva, kterou vidíme všude kolem sebe, na vánočním stromku nás bílé ozdoby opravdu překvapí a nadchnou.

Bílá barva se dá také zkombinovat s přírodními barvami jako je například světle hnědá. Takto barevné jsou například rezné provázky, šišky a pytlovina. V kombinaci s bílou či zlatou barvou je výsledek vždy uspokojujivý.

Máš i ty nějakou oblíbenou vánoční kombinaci? Pokud ano, dej nám to vědět na náš mail.

VÁNOČNÍ HLAVOLAMY

pro chytré hlavičky

Domov už voní vanilkou a skořicí, ale na Štědrý den si ještě musíme chvíli počkat. Pojď si s námi zkrátit čekání luštěním zvířátkového kvízu nebo výrobou barevných sněhových vloček.

Vánoční počítání:

Každý obrázek představuje jedno číslo.
Doplň správný součet do rámečku.

 = 5
  = 7
  = 1
  = 3

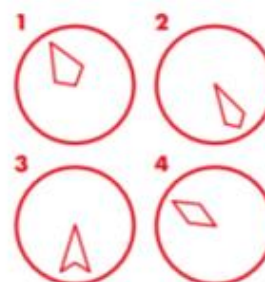
 + + =

 + + =

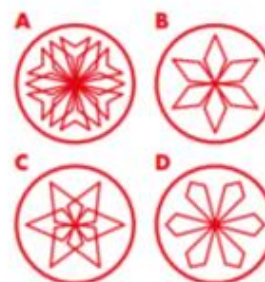
 + + =

NAJDI SPRÁVNÉ TVARY:

Uhodneš, z jakých tvarů se skládají vločky na dolním obrázku?

Přiřaď ke každému kroužku s písmenem odpovídající kroužek s číslem.

Vyřezávej: 1C, 2D, 3A, 4B.

Sněhové vločky z papíru

Papír poskládej podle návodu a nůžkami vystřihuj podle své fantazie nebo nápovědy. Použij barevné papíry a vystřihuj vločky více velikostí. Hotovou vločku rozlož a zavěs jako dekoraci.

Vánoční omalovánky

Pojďte si společně s námi vybarvit tyto krásné vánoční omalovánky ☺

Vánoční recepty

Perníčky

Suroviny: 650 g hladké mouky, 200 g moučkového cukru, 100 g másla, 4 vejce, 2 lžičky sody, 1 prášek do perníku, cca 180 g medu, 20 g kakaa, skořice.

Postup:

Vezmeme si velkou misku na těsto. Do misky nasypeme 650 g hladké mouky, 200 g moučkového cukru, 100 g másla, 4 vejce, 2 lžičky jedlé sody, 1 prášek do perníku, cca 180 g medu, 20 g kakaa, skořice.

Všechno zamícháme a mícháme do té doby, než se propojí všechny suroviny do těsta. Těsto vyválíme do placky a začneme vykrajovat. Pečeme na 200 °C asi 7 minut.

Bramborový salát

Suroviny: 2,5 kg brambor, 2 lžíce hořčice, 200 g sterilizovaných okurek, 500 g zeleninové směsi, 300 g mrkve, 250 g cibule, 300 g sterilizovaného hrášku, 600 ml majonézy, 7 ks vajíček natvrdo, sůl, mletý pepř

Postup:

Celé brambory uvaříme do měkka, mezitím si nakrájíme zeleninu. Po uvaření brambor si brambory oloupeme a nakrájíme na mřížce společně s vejci. Do brambor a vajec přidáme nakrájenou zeleninu a promícháme, poté přidáme majonézu, osolíme a opepříme podle chuti. Zamíchaný salát dáme vychladnout do lednice.

Odkazy a zdroje:

Obrázky v časopise:

<http://www.coloriages.info/arbre-de-noel-dessin>

http://www.obrazkovysvet.cz/vismo/gallery-viewer.asp?id_galerie=1003&width=412

<http://www.podnikmag.cz/cim-ozdobit-vanocni-stromecek/>

<https://altmanassociates.net/gifting/>

<https://frenchyfancy.com/decoration-sapin-de-noel-blanc-argent/>

<https://hamajdova.estranky.cz/fotoalbum/omalovanky/>

<https://hobby.instory.cz/1667-je-na-case-zacit-pect-vanocni-cukrovi-nektere-druhy-potrebuji-na-ulezeni-i-mesic.html>

<https://raskrasil.com/pt/desenhos-de-boneco-de-gengibre-gingerbread/>

<https://rlax.cz/akce/vystava-sedmicky-josefa-lady-praze/>

<https://wiki.ahaonline.cz//amnestie-roman-or-smetana,1.html>

<https://www.alamy.de/weihnachten-dekoration-halbiert-apple-eine-kerze-zimtstangen-sternanis-tannenzweigen-und-eine-aromalampe-image248591774.html>

<https://www.novinky.cz/vanoce/clanek/co-predpovida-pousteni-lodicek-ze-skorapek-vlasskych-orechu-40263141>

<https://www.pinterest.at/pin/713820609673907641/>

<https://www.pinterest.co.uk/pin/94646029649577221/>

<https://www.vanocni-darky.cz/barevne-a-dekoracni-trendy-vanoc-jak-vyzdobit-interier/>

Šéfredaktorky:

Jana Staňková

Jana Honsová, DiS.

Redaktoři:

Adéla Žáková

Aneta Plátenková

Ladislav Plátenka